

Cesta oddlužením

S tímto materiálem lépe pochopíte, co člověk v oddlužení v jednotlivých fázích prožívá. Dokážete ještě lépe reagovat na jeho potřeby a obavy. A komunikace půjde snáz a rychleji.

FÁZE 1: ZADLUŽENÍ

TRVÁNÍ Několik let

DOSTANE SE DO NEŘEŠITELNÝCH DLUHŮ

- Nemá na pokrytí svých nákladů a půjčí si drobnou částku. Během splácení se ale stane něco nečekaného. Onemocní, přijde o bydlení nebo se začne rozvádět. Bere si proto další půjčky na pokrytí starých.
- Dostane a nezaplatí pokutu na dopravním podniku. Nebo si z nevědomosti neplatí sociální a zdravotní pojištění. Zatímco je neřeší, takové dluhy několika-násobně vzrostou.
- Nepodaří se mu podnikání.
- Stane se závislý na alkoholu, drogách nebo automatech.
- Kvůli velice nízké finanční gramotnosti se nerozumně zadluhuje. Důsledky nechápe a nebo si je nepřipouští.

CO ŘEŠÍ:

- Dostane se do exekuce a postupně se mu sráží tolik, že nezvládá splácet dluhy, které ještě v exekuci nejsou.
- Nezbývá mu na bydlení a životní potřeby. Nedokáže platit výživné, a tak mu narůstají další dluhy.
- Ztrácí přehled, kde a kolik dluží. Často nedokáže započítat úroky a pokuty.
- Nahánějí ho inkasní agentury, exekutoři, věřitelé.
- Začne pracovat na černo, aby dokázal přežít. S tím ale do oddlužení nemůže.

EMOCE:

- Stres
- Strach
- Vyčerpání
- Bezmoc
- Stud

CO POTŘEBUJE:

- Najít řešení, jak z toho ven.
- Mít peníze na životní potřeby rodiny.
- Dostat to pod kontrolu.
- Žít normální život.

FÁZE 2: ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

TRVÁNÍ Týdny až měsíce

PŘI HLEDÁNÍ CESTY VEN NARAZÍ NA ODDLUŽENÍ

S řešením občas vyčkává do posledního momentu, protože se za dluhy stydí. Doufá, že to ještě zvládne. 45 % předlužených lidí dokonce o oddlužení neví nebo nezná podrobnosti.

Sepíše návrh s neziskovou organizací zadarmo nebo s placenou právní službou. Netuší, že je důležité, koho si vybere:

Někdo pro klienta udělá, co umí. Často insolvenční správci nebo neziskovky

- Poskytuje všechny a správné informace a posuzuje vhodnost oddlužení pro klienta. I mezi neziskovkami se ale najdou výjimky. Některé mají málo kvalifikovaných dluhových poradců, a proto se nevyznají dobře v insolvenčním řízení.
- Pomůže s administrativou a komunikovat se správcem.
- Najde lepší práci, vyřídí dávky, dá emoční podporu.

Některé komerční právní službě jde hlavně o zisk. Sepíše žádost, vyinkasuje, hotovo

- Neposuzuje, jestli je oddlužení pro klienta vhodné. Do oddlužení se tak dostanou i lidé s vysokou pravděpodobností, že ho nezvládnou dokončit.
- Nedává kompletní a správné informace, takže pak klienta v oddlužení něco nepříjemně překvapí. Většinou ztráta nemovitosti nebo skutečná výše srážek.
- Mluví složitě, je těžké jim rozumět.
- Někteří klienti dokonce narazí na „oddlužovací šmejdy“. Ti je oberou a ještě chtějí zaplatit hned, takže si na to klient musí půjčit.
- Roste jeho nejistota a nedůvěra k oddlužení. S tím klesá šance, že ho úspěšně dokončí.

CO ŘEŠÍ:

- Neví, na koho se obrátit.
- Věřitelé mu vyhrožují, když podá návrh.
- Někdo blízký nechce, aby se dostal do oddlužení.
- Půjčuje si další peníze na sepsání návrhu na oddlužení.
- Je těžké dát dohromady všechny papíry. Nerozumí administrativním požadavkům.
- Podání návrhu trvá věčnost.
- Zjistí, že pro něj oddlužení není.
- Myslí si, že pro něj není, i když by mohlo být. Odmítá ho na základě mylných informací.
- Zjistí, že jeho údaje budou veřejné v insolvenčním rejstříku.
- Stydí se za to, že jde do oddlužení. Jak před svým okolím, tak před zaměstnavatelem.
- Doufá, že když do oddlužení nepůjde, zachrání nemovitost, kde bydlí.

EMOCE:

- Emoce
- Uvolnění, úleva
- Naděje
- Odhodlání
- Stud
- Beznaděj
- Únava, vyčerpání
- Bezmoc, zmatenost
- Strach
- Zranitelnost
- Zneužití

CO POTŘEBUJE:

- Zastavit exekutory.
- Mít klid, ukončit stres z dluhů.
- Mít naději.
- Najít někoho, kdo mu pomůže. „Přítele na telefonu.“
- Uklidnit blízké, zaměstnavatele.
- Zkrátit dobu do oddlužení na minimum.
- Otevřít si bankovní účet.

FÁZE 3: PŘEZKUMNÉ JEDNÁNÍ

TRVÁNÍ Několik měsíců

🏠 VYDRŽÍ MĚSÍCE PAPIROVÁNÍ A NEJISTOTY

Věřitelé ani exekutoři už na něj nemůžou. Kontaktuje ho insolvenční správce a chce po něm spoustu informací o něm, jeho rodině, příjmech, majetku. Vyplňuje řadu formulářů. Spouště z toho nerozumí ani tomu, co po něm správce chce. Může některé pohledávky popřít, ale bez podpory někoho dalšího (např. neziskovky nebo advokáta) to nedělá.

Zaměstnavatel začíná srážet peníze. Ti, kterým zbyde jen nezabavitelná částka, z ní už nevládají zaplatit odměnu pro správce. Dostávají se do problémů ještě před schválením oddlužení.

! CO ŘEŠÍ:

- Zjišťuje nové informace o oddlužení, které ho nepříjemně překvapí.
- Správce ho tlačí, ať si najde lépe placenou práci.
- Znovu se zadlužuje.
- Nepřebírá si poštu nebo má s poštou potíže, takže se k němu nedostanou informace od správce.
- Zjistí, že pro něj oddlužení není, protože nebude mít na splátky.
- Nemá na odměnu správce.
- Správce nedoporučí schválení oddlužení.
- Nedokáže správce zastihnout.
- Nerozumí tomu, co po něm správce chce.
- Věřitelé napadají oddlužení nebo přihlašují neoprávněné pohledávky.
- Neví, že může něco popírat.
- Čeká, jestli oddlužení schválí, je to hrozně dlouhé. Někdy měsíce plně nejistoty, jak to dopadne.

☹️ EMOCE:

- Naděje
- Nejistota
- Úzkost
- Nepochopení
- Bezmoc

♥️ CO POTŘEBUJE:

- Podpořit při komunikaci se správcem.
- Porozumění, podporu.
- Právní jistotu v argumentaci (např. popření pohledávky).
- Mít prostředníka pro jednání se zaměstnavatelem, správcem, soudem.
- Nastavit si rozpočet, aby oddlužení zvládl.
- Vědět, že je všechno v pořádku. Že to jde dobře.

FÁZE 4: SPLÁCENÍ

TRVÁNÍ Obvykle 5 let

🏠 PROJÍT LEGÁLNĚ ODDLUŽENÍM JDE ČASTO JEN S POMOCÍ BLÍZKÉHO

Když je sám, tak mu po zaplacení nájmu může zůstat třeba jen 3 500 Kč. Najde si ještě druhou práci na černo i za cenu velkého vypětí. Když si chce legálně vydělat víc, tak všechno navíc odvede.

! CO ŘEŠÍ:

- Zůstává mu ze mzdy ještě méně peněz než před oddlužením.
- Přichází o část svého majetku, o domov.
- Musí odevzdat i dary nebo dědictví.
- Vydělá si víc, ale už nedosáhne na dávky, takže je na tom ještě hůř.
- Přijde nečekaná životní událost, kterou nedokáže vyřešit. Nejčastěji nemoc, ztráta zaměstnání, odchod partnera nebo zvýšení rodinných nákladů. Přestává být schopný platit i minimální částku.
- Není zvyklý potíže s příjmem konzultovat, ale zapírat. Přestává komunikovat a doufá, že se to vyřeší.
- Nemá jistotu, jestli splňuje podmínky. Doufá, že ano, ale neví.
- Nemá, na koho se obrátit. Správce se bojí.
- Správce se na něj dívá spatrá. Nechápe ho a vidí za tím nedostatek snahy. Brzy navrhne zrušení oddlužení.
- Nemůže správce zastihnout.
- Nejde mu se dostat do [insolvenčního rejstříku](#).
- Trvá to dlouho. Chce z toho utéct.
- Zadlužuje se dál.
- Mzdová účetní v tom nemá praxi a strhává víc, než musí. Nebo naopak méně, ale to pak klient musí doplatit.

☹️ EMOCE:

- Nejistota
- Strach
- Odhodlání
- Únava
- Naštvaní
- Cítí se jako břídl
- Neschopnost

♥️ CO POTŘEBUJE:

- Mít někoho, komu důvěřuje.
- Úspěšně to dokončit.
- Vědět, co dělat v nečekaných situacích.
- Ubezpečit, že to skončí.
- Potvrdit, že je vše v pořádku a jde to dobře.

FÁZE 5: SPLNĚNÉ ODDLUŽENÍ

TRVÁNÍ Několik týdnů

🏠 MÁ TO KONEČNĚ ZA SEBOU

Začne nový život bez dluhů a s větší finanční gramotností. Je vděčný, že mu společnost pomohla postavit se na vlastní nohy. Má větší důvěru ve stát i instituce.

! CO ŘEŠÍ:

- Někdy nejde všechno hladce.
- Je zaskočený, že mu i po oddlužení některé dluhy zůstaly.
- Nebo nesplnil podmínky a soud mu oddlužení zruší. Vrací se definitivně do exekuce, dopočítají se mu úroky za celou dobu. Už se o to nikdy nepokusí.

☹️ EMOCE:

- Úleva
- Klid
- Euforie
- Bezpečí
- Frustrace
- Beznaděj
- Naštvaní

♥️ CO POTŘEBUJE:

- Emočně podpořit.
- Dát záchranou ruku.
- Zavčas pomoci nebo poradit během oddlužení, aby se do takové situace nedostal.

Vypracováno ve spolupráci s RUBIKON Centrem, z. ú., a Institutem prevence a řešení předlužení, z. ú.